

işçi dayanışması

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Eylül 2012 • No:54

Emperyalist Savaşa Dur Diyelim! İşçilerin Birliğini ve Halkların Kardeşliğini Güçlendirelim!

İşçiler, emekçiler, kardeşler!

Suriye'de kanlı bir iç savaş sürüyor; her gün onlarca insan ölüyor, yüzlercesi sakat kalıyor ve binlercesi göç ediyor.

Peki, kim savaşıyor Suriye'de?

Bir tarafta eli kanlı Beşar Esad diktatörlüğü, öte tarafta ise çeşitli silahlı muhalif gruplar var. Özgür Suriye Ordusu adı altında toplanan grupların bir kısmını, uluslararası İslamcı örgütlerin paralı militanları oluşturmaktadır.

Ancak bu görüntünün ardındaki gerçeğe baktığımızda; Esad rejiminin arkasında Rusya, Çin, İran; Özgür Suriye Ordusu'nun arkasında ise başta Türkiye olmak üzere ABD, İngiltere, Almanya, Fransa ve Suudi Arabistan olduğunu görmekteyiz.

Demek ki, Suriye'deki savaş yalnızca Esad diktatörlüğü ile muhalif güçler arasındaki bir savaş değildir. Suriye'deki savaş, aynı zamanda emperyalist-kapitalist güçler arasında yürütülen bir savaştır. Rakip emperyalist-kapitalist güçler, Suriye üzerinden kıran kırana bir savaş yürü-

tüyor ve Ortadoğu'da kendi borularını öttürmeye çalışıyorlar.

İşte tüm işçi ve emekçiler bu büyük fotoğrafı görmek zorundadırlar. İşçi sınıfı gerçeği görmeli, Esad rejimini destekleyen Rusya ve İran'ın, muhalif güçleri destekleyen Türkiye ve ABD'nin savaş planlarının arkasına takılmadan, kendi bağımsız tavrını ortaya koymalıdır.

Söz konusu Suriye olunca, Türkiye'deki işçi-emekçi halk çok daha dikkatli olmalıdır. Çünkü AKP hükümeti, "mazlumun yanındayız" söylemi arkasına sığınarak Suri-

ye üzerinden kendi kapitalist çıkarlarını hayata geçirmeye çalışıyor ve emekçi kitleleri aldatıyor.

Türkiye, Özgür Suriye Ordusu'na kucak açmakta, muhalif grupları bir araya getirerek biçim vermekte, onları silahlandırmakta ve eğitmektedir. Böylece Türkiye, dolaylı olarak Suriye'deki savaşın bir parçası haline gelmiş bulunuyor.

Oysa çok değil bir sene önce, Başbakan Erdoğan zalim Esad'dan "kardeşim" diye söz ediyor, Türkiye ve Suriye ortak Bakanlar Kurulu toplantısı düzenliyordu. AKP hükümeti, vizeleri kaldırdığını, barışı savunduğunu, "komşularla sıfır sorun" politikasını devreye soktuğunu söylüyor ve bu söylem üzerinden emekçi kitlelerden oy istiyordu.

Şimdi tüm emekçiler şu soruyu sormalı: O zaman Esad diktatör değil miydi? Dün diktatöre "kardeşim" diyenler, şimdi cellât diyorlar. Neden?

Açıkça ifade edelim: Türkiye'nin ve AKP hükümetinin asıl derdi gerçekte Esad diktatörlüğü altında inleyen, demokratik haklarından yoksun Suriye halkı değildir. Gerek

Suriye'deki savaş yalnızca Esad diktatörlüğü ile muhalif güçler arasındaki bir savaş değildir. Suriye'deki savaş, aynı zamanda emperyalist-kapitalist güçler arasında yürütülen bir savaştır.

ruma düşmemek için hızla öne atıldı ve bir gecede "kardeş" Esad, oluverdi cellât Esad!

İşin gerçeği buyken, bir de utanmadan çıkıp mazlumdan yana olduklarını söylüyorlar!

Suriye, tüm Ortadoğu'yu tutuşturacak bir savaşın kapısı niteliğindedir. Çok iyi biliyoruz ki, Suriye'den sonra sıra İran'a gelecek.

Şu anda Suriye'deki iç savaşın bir tarafı olan Türkiye'nin, bölgesel bir savaşın dışında kalması düşünülemez. Zaten AKP hükü-

meti ve patronlar sınıfı, bu emperyalist paylaşım savaşının dışında kalmak istemiyorlar.

İçeride, Sünnilik-Alevilik ekseninde mezhepçilik kışkırtılıyor ve Suriye'ye dönük olası bir müdahalenin temeli mezhep ayrımları üzerinden meşrulaştırılmaya çalışılıyor.

Suriye'deki Kürtlerin bile demokratik haklarına kavuşmasına karşı çıkılıyor.

Kürt halkının en küçük demokratik talebi bile zalimce bastırılıyor. Kürt sorunu çözülmediği için Türk ve Kürt emekçi çocukları yaşamlarının baharında ölüyorlar. AKP ve MHP gibi sermaye partileri, Kürt düşmanlığını kışkırtarak siyasi rant elde ediyorlar.

Oysa süren haksız savaştan Türk işçi ve emekçilerinin hiçbir çıkarı yoktur. Kürt halkının demokratik talepleri karşılandığında, Türk işçiler kaybeden değil kazanan taraf olacaktır. Çünkü Kürt sorunu devam ettiği müddetçe, gerek sermaye partileri gerekse patronlar, her iki taraftan da işçileri birbirine düşürecek ve hakları için birleşmelerinin önüne geçeceklerdir. Kürt sorunu çözüldüğünde ise, Türk ve Kürt halkının kardeşliği pekişecek, ön yargılar kırılacak ve işçilerin birliğinin önü açılacaktır.

Unutmayalım: İşçileri ve halkları çok büyük bir tehlike bekliyor.

Suriye'deki savaşın büyümesi, Türkiye ve emperyalist güçlerin bu savaşa aktif bir şekilde müdahil olmasıyla tüm Ortadoğu alev alacaktır. Ortadoğu'da savaşın büyümesi, içeride Kürt ve Alevi düşmanlığı temelinde halkların karşı karşıya getirilmesi çok büyük trajedileri de beraberinde getirecektir.

Sermaye hükümetlerinden ve kapitalistlerden mantık beklemek boşunadır. Eğer bunlarda mantık olsaydı iki dünya savaşı çıkmaz ve on milyonlarca insan ölmezdi.

Ortadoğu'nun ağabeyliğine soyunan, sermaye için pazar ve yatırım alanları peşinde koşan AKP ve Türkiye egemenlerinin çılgınlığının önüne geçecek olan işçi-emekçi halk kitleleridir.

İşçi-emekçi halk, Suriye halkının Esad diktatörlüğü altında zulüm görmesine karşı çıkarken, emperyalist müdahaleye de hayır demelidir. Mezhepçi ve milliyetçi kışkırtmalara gelmeden, Kürt halkının demokratik istemlerinin karşılanmasını istemelidir. İşte o zaman gerçekten de işçilerin birliği ve halkların kardeşliği güçlenmiş olacaktır. Arap, Türk, Kürt, Fars işçilerinin birliği ve halkların kardeşliği için tüm gücümüzle haykırmalıyız: Emperyalist savaşlara hayır! Ortadoğu'ya barış! Kürt halkına özgürlük! ■

Türkiye gerekse ABD ve diğer emperyalist güçler, acı çeken Suriye halkının durumunu istismar ederek kendi planlarını hayata geçirmeyi hedefliyorlar.

Hatırlayalım: Tunus ve Mısır'da başlayan halk isyanları sonucunda bu iki ülkede diktatörler devrildi. "Arap Baharı" denen isyan dalgası hızla Ortadoğu'ya sıçradı. Emperyalist güçler, halk isyanlarını kendi çıkarları temelinde kullanmaya ve bölgeye şekil vermeye giriştiler. O güne kadar diktatör Kaddafi'ye yalalılık yapan Fransa ve İtalya gibi ülkeler, ABD'nin de fiştlemeyle Libya'ya savaş açtılar. Bu utanmazlar, her zamanki gibi savaşı "özgürlük" ve "demokrasi" kavramlarıyla meşrulaştırmaya çalıştılar. "Arap Baharı" daha sonra Suriye'ye sıçradı ve halk kitleleri demokratik hakları için harekete geçtiler. Fakat zalim Esad diktatörlüğü, halkın haklı taleplerini kanla bastırdı. Bu durumu kendi çıkarları için fırsat olarak gören emperyalist güçler, Suriye'ye dönük bir müdahaleyi tartışmaya başladılar. İşte tam da bu süreçte, Libya'daki müdahalede oyunun dışında kalan ve paylaşımından yeterince pay alamayan AKP ve Türkiye, Suriye'de aynı du-

AKP'nin Dayatmaları ve Sendikaların Yetki Krizi

2012 yılı başında açıklanması gereken sendika işkolu yetkileri hâlâ açıklanmadı. Bu nedenle yüzlerce işyerindeki yüz binlerce işçinin toplu iş sözleşmesi görüşmeleri başlatılmadı. Aşılama-yan yetki krizi sebebiyle toplu iş sözleşmesi sürecine giren işyerlerindeki işçiler, Şubattan beri zam almadan çalışıyorlar.

Yürürlükte olan Sendikalar Kanunu'na göre, bir sendikanın işyerinde toplu iş sözleşmesi imzalayabilmesi için hem işkolundaki işçilerin en az %10'unu örgütlemesi ve yetki alması hem de o işyerindeki işçilerin yarısından fazlasını örgütlemiş olması gerekiyor. Hükümet mevcut İş Kanunu ile Sendikalar, Grev ve Lokavt Kanunlarını, Toplu İş İlişkileri Kanunu adı altında tek bir başlıkta yeniden düzenlemeyi önüne koydu. Son üç yıldır geçici hükümler yoluyla işkolu yetkilerini 2009 yılı verilerine dayanarak açıklayan Çalışma Bakanlığı, bu sene tasarının Meclis'ten geçeceği düşüncesiyle geçici hüküm getirmede. Toplu İş İlişkileri Kanun Tasarısının ilk halinde işkolu barajı binde 5'e indirilmişti. Ancak patronlar, tasarı bu haliyle yasalarsa, işçilerin örgütlenmesini kolaylaştıracağı için bu düzenlemeye şiddetle karşı çıktılar, Çalışma Bakanını azarladılar. Bu defa tasarıda baraj %3'e yükseltildi. Ancak anlaşmazlıklar nedeniyle tasarı Meclis'te görüşülmedi, işkolu yetkilerinin neye göre belirleneceği konusu krize dönüştü.

AKP, 12 Eylül 2010'da düzenlenen referandumla sendikal barajları aşağı çekeceğini ve hatta işçilerin artık iki sendikaya birden üye olabileceğini söyleyerek demokrat pozlar kesiyordu. Ancak zerre kadar samimi olmadığı kısa zamanda ortaya çıktı. İşçiler sendikaya üye oldukları için işten atılmaya, sendikal baraj ise yerinde durmaya devam etti. İşveren örgütlerinin hizmetindeki AKP, işçilerin örgütlenmesinin önüne geç-

mek için elinden geleni ardına koymuyor. Sendikaların ve işçilerin talepleri dikkate alınmıyor. Sendikal barajlarla işçilerin iradesi ve örgütlenme hakkı yok sayılıyor.

Toplu İş İlişkileri kanun tasarısında öngörüldüğü üzere işkolu yetkileri için SGK verileri esas alınır, 100'den fazla sendikadan sadece Türk-İş'e bağlı 11, Hak-İş'e bağlı 1 sendika yetki alabilecek. DİSK'e bağlı sendikaların ise tümü barajın altında kalacak. Sendikalar yetkilerini kaybedince toplu sözleşmeden yararlanan sendikalı işçilerin sayısı daha da azalacak. SGK'da kayıtlı işçi sayısı 11 milyon, sendikalı işçi sayısı ise 787 bin civarında. Yani işçilerin ezici bir çoğunluğu örgütsüz durumda. Ancak patronlar sınıfı işçileri daha da derin bir örgütsüzlüğe mahkûm etmek istiyor. İşçileri işkollarında yetkili sendika bulamaz hale getirmeyi hedefliyorlar.

Sermayenin talebi, iş saatlerini uzatmak, esnek çalışmayı yaygınlaştırmak, kıdem tazminatına el koymak ve böylelikle işçileri daha çok sömürmektir. Bu saldırıları rahatça hayata geçirmek için karşılarında örgütsüz, boyun eğmiş ve güçsüz bir işçi sınıfı isteyen patronlar, işçilerin örgütlenmesinin önündeki engellerin olduğu gibi kalmasını, hatta daha da yükseltilmesini talep ediyorlar. Hükümet, yetki sorununu bir silah olarak kullanıyor. Sendikalara, yetki almaları karşılığında kıdem tazminatının fona devredilmesini kabul etmelerini ve Ulusal İstihdam Stratejisine karşı itirazlarını geri çekmelerini dayatıyor. Aksi takdirde onlarca sendikanın işkolu yetkisi alabilecek kadar üyeye sahip olmadığını kanıtlayan gerçek verileri açıklayacağı tehdidini savuruyor. Oysa işçilerin örgütlenmesinin önüne türlü engeller dikerek, sendikalı işçi sayısını her geçen gün düşüren yasaların ve uygulamaların asıl sorumlusu hükümet ve patronlardır.

Taşeronlaştırma, işten atmalar, geçici, sözleşmeli işçilik, esnek, güvencesiz çalışma Türkiye'de almış başını gidiyor. Bu sorunlarla baş etmek için örgütlenmek zorundayız. Patronlar, pervasızca sömürme özgürlüklerini yitirmemek için işçileri örgütsüz ve sendikaları yetkisiz hale getirmeye çalışıyorlar. İşçi sınıfının örgütlenmesini ve haklarını alması için mücadele vermesini "kaos" olarak görüyorlar.

Sendikalarımıza sahip çıkmak irademize sahip çıkmaktır. Sendikalarımızı patronlara ve bu saldırılar karşısında sessizliğini bozmayan sendika bürokrasisine teslim etmeyelim. Sendikalara üye olalım ve onları denetleyelim. Tek yumruk olup kıdem tazminatının fona devrine, taşeronlaştırmaya, güvencesizleştirmeye, esnek çalışmaya, sendikal barajlara, grev yasaklarına karşı mücadeleyi yükseltelim! ■

İşçilerden Mücadele Haberleri

Patronların işçilere yönelik hak gasplarına, kuralsız çalıştırma ve işten atma saldırılarına karşı mücadele sürüyor. Türkiye'nin dört bir yanında haklarını korumak için bir araya gelen ve mücadele eden işçilerin sesi yankılanıyor.

THY işçilerinden Cumartesi eylemleri

İstanbul Atatürk Havaalanı'nda direnişlerini sürdüren Hava-İş üyesi THY işçileri, 8 Eylülde Taksim'deki THY Bilet Satış Ofisi önünde eylem yaptılar. Çok sayıda sendika, direnişteki işçiler ve UID-DER, THY işçilerine destek verdi.

Eylemde bir konuşma yapan Hava-İş Sendikası Genel Başkanı Atılay Ayçin, şunları söyledi: "Sendikayı sendika yapan grev hakkımız elimizden alındığı için bugün buradayız. Bu yasanın geçirilmesine karşı tüm sendikalar duyarlı olmalıdır. Havayolu işçilerine 'yattıkları yerden para alıyorlar' diyen bakanlara sesleniyorum: Aranızda 30 bin feet yükseklikte saatlerce hizmet verebilmeyi başarabilen varsa çıksın gelsin! Tabii onlar uçaklarıyla seyahat ederlerken hizmet ayaklarına geliyor." Ayçin, bundan sonra her Cumartesi THY bürosu önünde oturma eylemi yapacaklarını duyurdu.

THY işçileri konuşmaların ardından kendilerinin hazırladığı şarkıları alandaki işçilerle beraber söylediler. İşçiler, UID-DER Müzik Gurubunun THY direnişçileri için bestelediği "Havada Direniş Var!" parçasını da alanda kendilerine desteğe gelen işçilere okudular. Eylem işçilerin coşkulu sloganlarıyla son buldu.

DHL işçilerine uluslararası destek

DHL'de TÜMTİS'e üye oldukları için işten atılan işçiler, direnişlerinin 70. gününde Gebze Güzeller Organize Sanayi Bölgesi'ndeki DHL deposu önünde bir basın açıklaması gerçekleştirdiler. Basın açıklamasına Uluslararası Taşımacılık İşçileri Federasyonu (ITF) ve Unite sendikası temsilcilerinin yanı sıra, pek çok sendika, direnişteki THY işçileri ve derneğimiz UID-DER destek verdi.

ITF temsilcisi Alen Clifford uluslararası örgütlenmelerde işçilerin yanında olduklarını belirterek, DHL işçileri işlerine geri dönene kadar desteğe devam edeceklerini söyledi. TÜMTİS Genel Başkanı Kenan Öztürk ise, sendikal nedenlerle işten çıkarılan DHL işçilerinin mücadelesinde ITF ve Unite sendikalarınca başlatılan imza kampanyası ile tüm dünyada milyonlarca işçinin desteğinin alındığını ifade etti. DHL işçileri eylemlerine destek veren tüm sınıf dostlarını alkışlarla uğurlayarak eylemi sonlandırdılar.

BEDAŞ işçilerinden Cuma eylemleri

İşten atılan Enerji-Sen üyesi BEDAŞ işçilerinin Cuma eylemleri sürüyor. 7 Eylülde Galatasaray Lisesi önünde toplanan işçiler, BEDAŞ Genel Müdürlüğü'ne doğru yürüyüşe geçtiler. "BEDAŞ'tan Atılan İşçiler Geri Alınsın!" yazılı pankartın ardında kortej oluşturan işçiler, sloganlarla yürüdüler. İşçiler, Kığılı mağazası ve THY Bilet Satış Ofisi önünde durarak buradan atılan ve direnişte olan işçilere destek açıklamalarında bulundular.

Yürüyüşlerini direniş çadırının önünde tamamlayan işçiler, basın açıklamasına geçtiler. 27 milyon emekçinin açlık sınırının altında bir ücretle, günde 10-12 saat ölesiyeye çalıştırıldığı, grev yasaklarının genişletilmek istendiği, işçilerin sarı sendikalara mahkûm edildiği ifade edildi. Kıdem tazminatı ve işsizlik sigortasının işçiler için bir hak olmaktan çıkarılıp, sermaye için arpalıklara dönüştürülmek istendiğine değinen işçiler; mücadeleye yılmadan devam edeceklerini açıkladılar.

Süreyyapaşa Hastanesi işçilerinin direnişi devam ediyor

Süreyyapaşa Hastanesi yemekhanesinde, şirket değişimi bahanesiyle 3 işçinin işten çıkarılmasıyla başlayan direniş devam ediyor. İşten atılan işçilerin işe geri alınmaları talebiyle Dev Sağlık-İş tarafından bir basın açıklaması gerçekleştirildi. UID-DER'in de destek verdiği eylem hastane bahçesinde bir yürüyüşle başladı. Yürüyüş

me suyundan, temizlenmeyen arıtma cihazlarından, farelerin cirit attığı çalışma ortamından kurtulmak için mücadeleye atıldılar. Direnişin 10. gününde Gürteks, Canan Tekstil ve Motif İplik'te işçilerle işverenler arasında anlaşma sağlandı. Bu üç işyerinde işçilerin talepleri kabul edildi. İşçiler, işverenler sözlerini tutmazlarsa, greve devam edeceklerini açıkladılar.

boyunca, atılan işçilerin geri alınması ve taşeron sisteminin son verilmesi talepleri sloganlarla ifade edildi.

Basın açıklamasını Hamdi Azbay gerçekleştirdi. Azbay, yıllar boyunca emek verdikleri hastanede hak gasplarına karşı durduklarını; günde 12 saat, haftada ise 70 saat çalıştırıldıklarını, buna rağmen fazla mesai ücreti ödenmediğini dile getirdi. Azbay, bu koşullara karşı verdikleri mücadele sonucunda bugün normal çalışma süreleri uygulandığını anlattı. Azbay'dan sonra Dev Sağlık-İş Genel Başkanı Arzu Çerkezoğlu ve Halkların Demokratik Kongresi (HDK) temsilcisi birer konuşma yaptılar. Konuşmaların ardından direniş çadırına geçildi ve eylem sona erdi.

Bilgi Üniversitesi işçilerinden basın açıklaması

Bilgi Üniversitesi'nden "küçülme" bahanesiyle işten çıkarılan DİSK Sosyal-İş üyesi 13 işçi, 4 Eylülde rektörlük önünde eylem yaptı. "İşten Atılanlar Geri Alınsın!" pankartıyla rektörlük önüne yürüyen işçiler, sloganlarla üniversite yönetimini protesto ettiler.

Eylem öncesinde Rektörlük önünde açıklama yapıldı. Eyleme DİSK yöneticileri, direnişteki Hava-İş üyesi THY işçileri ve demokratik kitle örgütleri de katılarak destek verdi. Basın açıklamasında konuşma yapan Mehmet Işık isimli işçi, 2009 yılında Bilgi Üniversitesi yönetiminin değişmesi ile destek kadrosu başta olmak üzere akademik ve idari tüm çalışanların çalışma koşullarının zorlaştırıldığını anlattı. Sosyal-İş Sendikası'na üye olduklarını belirten Işık, örgütlendikten sonra işten atma, baskı, sürgün, tehdit, hatta fiziki şiddete uğradıklarını söyledi.

Sosyal-İş İstanbul Şube Başkanı Mustafa Ağuş ise, işten atılan işçilerin işe alınması talebiyle oturma eylemine başlayacaklarını ve atılan işçiler geri alınmıyca, işçi kıyımına son verilmeye, sendikal haklara saygı gösterilmeye kadar direneceklerini açıkladı. Ağuş, tüm Bilgi Üniversitesi çalışanlarını sendikalı, toplu iş sözleşmeli, güvenceli, sağlıklı ve bilimsel bir üniversite ortamını inşa etmek için birlik olmaya çağırdı. İşçilerin direnişleri sürüyor.

Antep Başpınar Organize Sanayi işçileri kazandı

Ağır çalışma koşullarına ve ücretlerin düşük olmasına tepki gösteren Antep Başpınar Organize Sanayi Bölgesindeki Şireci, Gürteks, Gür İplik, Canan Tekstil, Motif İplik ve Zeki Mensucat işçileri 7 Ağustosta iş durdurarak fiili greve çıkmışlardı. İşçiler; çamurlu iç-

Teksim Tekstil işçilerinin eylemleri sürüyor

TEKSİF Sendikası'na üye oldukları için işten atılan ve fabrika önünde direnişe geçen Teksim işçilerinin eylemleri sürüyor. 11 Eylülde Teksim'in iş yaptığı Zara yöneticilerinin İş Bankası Kule Çarşısı'nda olduğunu öğrenen işçiler, burada bir protesto eylemi gerçekleştirdiler. Eylemde konuşan TEKSİF Örgütlenme Daire Müdürü Asalettin Arslanoğlu, Teksim patronuna baskı yapılması çağrısında bulundu. Teksim işçileri, sloganlarla sendikalı olarak işlerine geri dönme taleplerini yükselttiler.

IKEA'da uluslararası dayanışma

Türkiye'deki işçilerin sendikalaşmasının önüne geçen IKEA işverenine karşı Koop-İş sendikası 8 Eylülde IKEA Ümraniye mağazası önünde bir basın açıklaması düzenledi. Açıklamaya derneğimiz ÜİD-DER de destek verdi. İçeride çalışan IKEA işçileri ise, patronun baskılarından dolayı katılmadı. IKEA'nın diğer ülkelerdeki çalışanlarının büyük çoğunluğu sendikalı olarak çalışıyor. Ancak Türkiye'de patron sendika düşmanlığı yapıyor.

Koop-İş Sendikası adına yapılan konuşmalarda IKEA işvereninin uluslararası anlaşmalar ile ILO sözleşmesini ve TC yasalarını çiğnediği belirtildi. Sendikal mücadelenin devam edeceği ifade edildi ve işçilerin uluslararası birliğine vurgu yapıldı. Eylemde, uluslararası sendika temsilcileri de yaptıkları konuşmalarda işçilerin mücadelesini desteklediklerini ve yalnız bırakmayacaklarını ifade ettiler. Yurtdışındaki işçi sendikaları ve federasyonlarından gelen destek mesajları okundu ve eylemlerin süreceği dile getirildi. Basın açıklamasının ardından katılımcılar, IKEA mağazasına girip, kasalar önünde kuyruk oluşturdular, satışı yavaşlatarak IKEA işçilerine destek eylemi yaptılar. ■

Deri-İş Başkanı Musa Servi'yle Söyleşi

Deri-İş Sendikası DESA, Kampana/Savrançoğlu'ndan sonra şimdi de TOGO Ayakkabı'da sendikalaşma mücadelesi yürütüyor. Deri işçilerinin çalışma koşulları oldukça ağır ve işçiler bu koşullara sendikalaşarak dur diyorlar. Deri-İş Başkanı Musa Servi ile Deri-İş'in yürüttüğü mücadeleler, sendikal hareketin durumu, grev yasakları, kıdem tazminatı, kriz ve savaşa karşı ne yapmak gerektiği üzerine bir söyleşi gerçekleştirdik. Söyleşiyi kısaltarak yayınlıyoruz. Söyleşinin tam metni www.uidder.org adresinden okunabilir.

Son dönemde Deri-İş Sendikası olarak Kampana/Savrançoğlu direnişlerini yürüttünüz. Şimdi Ankara'da TOGO işçileri direnişler. Deri iş kolundaki mücadelelerden söz eder misiniz?

Çalışanlar açısından baktığımızda, dünyada ve Türkiye'de kurlsız ve güvencesiz çalıştırmaya yönelik hak gaspları ve yoğun saldırı politikalarıyla karşı karşıyalar. Deri işkolu da, maden işkolundan sonra en ağır işkollarından biridir. İşçiler, insanlık dışı koşullarda çalışıyorlar. Kötü koşulları değiştirebilmenin yolu mutlaka örgütlenmekten, sendikalaşmaktan geçiyor.

Tuzla Kampana'da, 460 gün süren bir direniş yaşadık. İşveren, zor kullanarak ve güvenlik güçlerini devreye sokarak işçileri yıldırma, mücadeleyi bastırma çalıştı. Ama Tuzla'da örgütlü olduğumuz için oradaki işçilerin müdahalesi sonucu güvenlik güçleri de geri çekilmek zorunda kaldı. İçeriye dışarıdan yeni işçi alınmayacağı kararı, kararlı duruşumuz sayesinde somutlaştı. Yıllar sonra ilk defa Tuzla'ya çadır kurduk. İşveren buradaki üretimini Menemen'e kaydırıldı. Kampana'da olduğu gibi Menemen'deki Savrançoğlu işçileri arasında da çoğunluğu aldığımız tespit edildi. İşveren baktı ki kurtuluş yok, bu sefer de işkolu itirazı yaptı, baskıyı da arttırdı. "Ben buradaki üretimi, fabrikayı, bu sefer de Tuzla'ya taşıyacağım" dedi. Ancak işçiler; "Tuzla'ya değil, Rusya'ya taşısan da biz peşindeyiz" dediler ve 42 işçi Kampana'da çalışmak için İzmir'den İstanbul'a geldi. 12 gün sonra, işçileri işten çıkardı. Menemen'deki fabrikasını başka unvan altında çalıştırmaya başladı. İşten çıkartılan işçiler, tekrar İzmir'deki fabrikanın önünde direnişlerine devam etme kararı aldılar. Bundan sonra Kampana ve Savrançoğlu direnişleri, hem Tuzla'da hem Menemen'de devam etti. Sonuç olarak, geline nokta Kampana'daki işveren buradaki fabrikasını kapatmak zorunda kaldı. Bizim amacımız fabrikaların kapanması değil, işverenin işçilerin haklarına ve kurallara saygı göstererek, yasalara ve çevreye saygı göstererek çalışmasıdır. Ama işveren "yasa masa tanımıyorum, kural tanımıyorum" derse o zaman bu fabrikaların kapanması gerekiyor.

Şu anda TOGO'da da mücadele devam ediyor. TOGO 50-60 yıllık bir fabrika ve marka olmuş durumda. İlk

etapta, yöntemleri baskıyı artırmak oldu. İlk 3 gün boyunca yoğun bir baskıyla karşılaştık. 3 gün üst üste işçi arkadaşlarımız gözaltına alındılar. İşverenin mantığı şudur aslında: "Nasıl olsa benim AKP iktidarıyla, mevcut iktidarla ilişkilerim iyi. Güvenlik güçleri vasıtasıyla buradaki mücadeleyi bastırabilirim. Bunlar üç beş çapulcu." Ama baktı ki öyle değil. İşçiler gözaltına alındıktan sonra çelişkiyi daha iyi kavriyor. Sistemin nasıl işlediğini daha iyi kavriyor. Güvenlik güçlerinin ve iktidarın kimden yana tavır aldığını daha iyi görüyor. Bu baskılar direngenliğin artmasını sağlıyor. Mayıs ayından bu yana direnişleri devam ediyor.

Sizin de bildiğiniz üzere, sendikal hareketin durumu son derece kötü. Şu anda sendikaların yetkisi yok. Yetki krizi sizce neyin krizidir?

Özel sektörü ve gerçekten örgütlü olan hizmet işkolunu, belediyeleri düşündüğümüzde topu topu 600 bin civarında işçi toplu sözleşmeden yararlanıyor. Şimdi bu niye böyle? Mevcut sendikalar nasıl bir anlayış içindeler? "Mümkün olduğu kadar sistemle iyi geçinelim, mevcudu koruyalım, koltuğu koruyalım" diyen bir anlayış var. "Mevcut iktidarın gözüne fazla batmayalım" diyen bir anlayış var. Teslimiyetçi bir anlayış var.

Çalışma Bakanlığı'nın uygulaması tamamen keyfidir. Toplu sözleşme yetkilerini vermeme, "yasayı çıkartmadığım için yetkiyi vermiyorum" deme hakkı yok. Türk-İş Başkanlar Kurulu toplantısında bu sorunun mutlaka üzerine gidilmesi gerektiği, sadece Türk-İş'te değil, diğer sendikalarla da ortak tavır geliştirilmesi ve sendikaların hükümet üzerinde baskı kurması gerektiği yönünde karar çıkmıştı. Türk-İş yönetimi, "biz hükümetle görüşeceğiz, görüşme sonucunda bir şey çıkmazsa eylem" dedi. İşçiyi sen Çalışma Bakanlığı'nın önüne, "yetki hakkımı gasp etme" diyerek yığarsın, bakalım oluyor mu olmuyor mu diye bakarsın. Bu aşamada bekleyiş teslimiyetçi bir anlayıştır. Beklemeden, bundan mağdur olan işçilerin seslerinin yükseltilmesi gerekiyor. İşçilerin sendikalarını da sıkıştırması gerekiyor diye düşünüyorum.

AKP hükümeti havacılık iş kolunda grevi yasakladı. Toplu İş İlişkileri Kanun Taslağında grev yasakları daha da artırılıyor. Grev yasakları hakkın-

da ne düşünüyorsunuz?

AKP iktidarı bize “ya taraf olacaksın ya da bertaraf olacaksın” diyor. Mantık bu, açıklamaları da bu... Hava işkolunda grev yasağı, uluslararası arenada yok. Denildi ki “hiçbir ülkede yok.” “Olsun, bizde olsa ne olacak?” diyor. Buradaki saldırı sadece hava işçilerine, Hava-İş’e dönük bir saldırı değil. Hava-İş mücadele eden bir sendika, Türk-İş içerisinde de muhalif bir sendika. Bu sendikaları susturabilmenin yolunu onları bertaraf etmek ve güçsüz hale getirmek olarak görüyor. Şu andaki iktidar sendikalarının s’inden rahatsız. Yalnızca sendikalardan değil, tüm muhalefetten rahatsız.

10 sendikanın bir araya gelmesiyle Sendikal Güç Birliği Platformu kuruldu. SGBP sendikal hareketinde bir kıpırdanma yaratabilecek mi?

SGBP’nin Türk-İş kongresinin öncesinde ortaya çıkması sadece kongreye endeksli değildi. Ortaya çıkışı emekçi kesimlerde, işçilerde ve çalışanlarda umut yarattı. Ancak 10 sendika olarak önümüze koyduğumuz hedeflerin gerçekleştirilmesi noktasında bazı sıkıntılarla karşı karşıya kaldık. Bir yanda hükümetin bir yanda Türk-İş’in baskıları var. SGBP’yi zayıflatmaya dönük bir çaba harcandı.

SGBP içerisinde de mevcut alışkanlıkları, geçmiş alışkanlıklarını terk etme, mümkün olduğu kadar tabanın söz ve karar sahibi olması, kendi içinde demokrasiyi işletme konularında sorunlar yaşanıyor. SGBP’nin ne olması gerekiyor? Önümüze koyduğumuz hedef doğrultusunda herkesin kendisini dizayn etmesi gerekiyor. Hava işkolunda bir eylem kararı alacaksa SGBP, en azından o eyleme kendi işyerlerini katması gerekiyor. O temelde belli sorunlar ve sıkıntılarımız var. SGBP bir umut haline gelebilir mi? Gelebilir aslında. 1 Mayıs’ın ortak kutlanması gerçekten Güç Birliği’nin çabası sonucu oldu. İşte Türk-İş gitti, 1 Mayıs’ı işçilerden kopuk Bursa’da kutladı. Ama biz emek güçleriyle birleştik.

Türk-İş Genel Kurulu’nda, Güç Birliği’nin bastırmasıyla “kıdem tazminatına dokunmak genel grev nedenidir” kararı alındı. Bu kararı yaşama geçirme konusunda ne düşünüyorsunuz?

Türk-İş’te genel kurul öncesinde de kıdem tazminatı bir fona mı devredilecek tartışmaları vardı. Esasında kıdem tazminatı mümkün olduğu kadar kaldırılmak isteniyor. Mevcut sermaye temsilcileri kuralızsız çalışma istiyorlar. Amaç nedir? Daha fazla emek gücü üzerinden sömürü yapmak, daha fazla kâr elde etmektir.

Türk-İş Genel Kurulu’nda Sendikal Güç Birliği Platformu olarak oy birliğiyle önerge verdik. Daha önce “fona devredilmesi yararlıdır” diyen sendika başkanları da kalkıp bir şey söylemediler. Karar oybirliğiyle alındı. Bu konuda duyarlı kesim de gerçekten kıdem tazminatının kaldırılması konusunda bir çalışma yaptı. Bu durum duyarlılığı arttırdı. Mevcut iktidar da baktı ki bu konuyla ilgili tepkiler var, taslağı geri çekti. Kuralızsız çalışmayı engellemenin yolu, karşı çıkışı örgütlememizden, sadece sendikalı işçileri değil, sendikasız işçileri de örgütlememizden geçiyor.

Dünyada kapitalizmin krizine karşı yükselen bir mücadele var. İşçi sınıfının uluslararası birliği-**ni ve mücadelesini sağlamak için sizce ne yapmak lazım?**

Avrupa’da, uluslararası anlamda bağlı bulunduğumuz tekstil, hazır giyim, metal, petrol ve enerji işkolları sendikaları birleşti. Birleşmesinin nedeni şu: Tüm dünyada emekçilerin haklarına dönük bir saldırı var. Kapitalizm siyasal ve ekonomik krize düştüğünde ya savaş çıkaracaktır ya da işçi ve emekçilerin hakları gasp edilecektir. Avrupa’da da işçi hakları gasp ediliyor. Orada da işverenler, işçilerin haklarını yok etmek için az gelişmiş, emek gücünün ucuz olduğu ülkelere kaydirdılar üretimlerini. Uluslararası toplantılarda hep Çin’den bahsederlerdi. O zaman Çin’de de örgütlenmek gerekiyor. Oradaki yaşam koşullarını değiştirmek gerekiyor. Ustanın dediği gibi, tüm dünyanın işçileri birleşmelidir! Birleşmemiz gerekiyor.

Bildiğiniz üzere, şu anda emperyalist savaş Suriye üzerinde kızışmış durumda. Ortadoğu cehennemine dönmüş bulunuyor. Diğer taraftan Kürt sorunu devam ediyor. Barış sorunu oldukça yakıcı hale geliyor. Barış sorununda sendikalar ne yapıyor?

Ortadoğu’da Tunus’ta başlayan bir dalga yaşandı. Ortadoğu halkları demokrasi istiyor, krallık sisteminin değişmesini istiyor. Emperyalist ülkeler de oradaki halkları düşündüğünden, oradaki halkların da özgür olmasını istediklerinden değil, zenginlik kaynaklarını paylaşmak için gidiyorlar. Şu anda Suriye’de de yaşanan durum budur. ABD emperyalizminin istediğinden dolayıdır bu.

Bizim ülkemizde yıllardan beri kanayan bir yara, Kürt sorunu. Çeşitli iktidarlar döneminde “Kürt sorunu Diyarbakır’dan geçer, Kürt sorununu çözeceğiz” gibi söylemlerde bulunuldu. Ama görüyoruz ki, yanlış politikalarda ısrara devam edilmektedir. İşsizliğin ve krizin bir diğer nedeni de doğuda yürüyen bu haksız savaşa harcanan paradır. Sessiz kalmak sorunu çözmiyor. Sendikalar ve sivil toplum kuruluşları daha güçlü, daha örgütlü bir biçimde hareket etmeli ve bu sorunun çözümü için çaba harcamalıdır.

Irak’ta da, Suriye’de de dini ayrışmaları kendi çıkarları doğrultusunda kullanıyorlar. Önümüzdeki dönemde Türkiye’de de daha acımasız bir durumla karşı karşıya kalacağız. Bunun önüne geçebilmek için sendikalar olarak sesimizi yükseltmemiz gerekiyor. Bizim daha çok barış dememiz, daha çok ortak mücadele dememiz, daha çok sömürüye karşı ortak, birleşik mücadele dememiz gerekiyor diye düşünüyorum. ■

Kriz Derinleşiyor, İşçiler Mücadelede!

Kendi paçalarını kurtarma telaşına düşen patronlar, işçi sınıfının kazanılmış haklarını gasp etmek için alabildiğine saldırıyorlar. Krizden kurtulmanın yollarını arayan ülkeler, borç batağına saplanıyor. Her geçen gün yenisi açıklanan sözde kurtarma paketleri, işçi sınıfının ayağına pranga vuruyor. İşsizlik çığ gibi büyüyor. İşçilerden kesilen vergiler artırılırken, patronların vergileri ise azaltılıyor. Ücretler düşürülüyor, emeklilik yaşı yükseltiliyor, sosyal haklar tırpanlanıyor. İşten atmanın önündeki engeller kaldırılıyor. İşçi sınıfının tüm bu saldırılara karşı uyanmasını istemeyen patronlar ve hükümetler, diğer taraftan milliyetçiliği tırmandırarak savaş çığırtkanlığı yapıyorlar. Artan ve ağırlaşan iş temposu karşısında katliam gibi iş cinayetleri yaşanıyor. İşçi sınıfı, bir tercih noktasına doğru itiliyor. Ya sessiz kalıp dizginsiz bir sömürüye boyun eğecek ya da mücadele ederek saldırılara ve patronların düzenine hayır diyecek!

Güney Afrika madencileri katliama rağmen yılmıyorlar

16 Ağustosta ücretlerinin yükseltilmesi ve sendikalarının tanınması talebiyle Güney Afrikalı platin madeni işçileri greve çıktı. İşçilerin bu haklı taleplerine karşılık, devletin polisi 34 madenciye katletti. Dünyanın gözü önünde gerçekleşen bu katliamın ardından, Güney Afrika hükümeti, işçileri kendi arkadaşlarını öldürmekle suçladı. 270 işçi gözaltına alındı. Grevin ülkedeki diğer madenlere sıçraması ve uluslararası tepkilerin büyümesi üzerine, işçiler hakkında açılan dava geri çekildi. Katliamın ardından Lonmin şirketi ile işçiler arasında uzlaşma sağlamak üzere din adamları görevlendirildi. Ülkede göstermelik yas ilan edildi. 1 Eylülde işçiler için düzenlenen cenaze töreninde timsah gözyaşları döküldü. Sorumlular hesap vermedi. Ama işçilerin mücadelesi de durmadı.

Güney Afrika'da madenciler ayağa kalktı. İşçiler ve aileleri, katliamı yapanların yargılanmalarını istediler. Maaşların artırılmasını ve sendikalarının tanınmasını isteyen işçilerin grevleri yayılarak haftalardır devam ediyor. Dünyanın en büyük platin üreticisi Anglo American Platinum şirketinin işçileri, taleplerinin karşılanması için greve çıktı. Royal Bafokeng Platin Madeninde çalışan 500 kadar işçi, ücret artışı talebiyle iş bıraktılar ve maden girişinde grev gözcülüğü yapmaya başladılar. 3 Eylülde Gold One's Modder East adlı altın madeninde işçiler de greve çıktı. İşten atılan 200 madencinin işe geri alınması için yapılan eylemde polis yine saldırdı ve 4 işçi ağır yaralandı.

Gold Fields adlı maden şirketinde çalışan 15 bin işçi, dünyanın en büyük dördüncü altın madeninde, 9 Eylül gecesi iş durdurarak greve çıktı. Aynı firmanın bir başka madeninde ise, 5 Eylülde 12 bin madenci greve çıktı. 400 madenci sendikalarının tanınması için şirket binasına doğru yürüyüşe geçti.

Güney Afrika madenlerinde, iktidarın payandası olan işbirlikçi Ulusal Maden İşçileri Sendikası, işçileri hükümetle uzlaşmaya zorlarken, Madenciler ve İnşaat İşçileri Sendikası işçilerin taleplerinin karşılanması için daha mücadeleci bir tutum alıyor.

Yunanistan'da kriz derinleşiyor, işçiler grev diyor

AB Komisyonu, Avrupa Merkez Bankası ve IMF temsilcilerinden oluşan troyka heyeti, Samaras hükümetiyle 2013-2014 yılları için kamu harcamalarında yapılacak 11,5 milyar avroluk kesinti paketini görüşürken Yunanistan'ı yeniden grev dalgası sardı. Öğretmenler, üniversite öğretim görevlileri, ordu mensupları, vergi memurları, belediye çalışanları, doktorlar maaş kesintilerini ve emeklilik haklarına dönük saldırıları protesto ettiler. 10 Eylülde başlayan eylemler 11 ve 12 Eylülde de devam etti. Özelleştirme planı yapılan Yunanistan Postbank çalışanları 24 saatlik greve gitti. Çalışanların işgal eylemleri sürüyor. Akademisyenlerin maaşlarından son iki yılda %25 oranında kesinti yapılmıştı. Yeni paketle birlikte %25'lik bir kesinti daha yapılacak.

Yunanistan'da kriz derinleştikçe, işçileri mücadeleden uzaklaştırmak isteyen patronlar ve hükümetler, milliyet-

çiliği tırmandırarak ırkçı saldırıların artmasına göz yumuyor. İrkçı Altın Şafak Partisi üyeleri yabancılara karşı saldırıları organize ediyor, krizin ve yapılan kesintilerin nedenini göçmenler olarak göstermeye çalışıyor. 7 Eylülde bir pazar yerinde, yabancı satıcıların tezgâhlarını yerle bir eden Altın Şafak Partisi faşistleri son iki ayda 200'den fazla ırkçı saldırı gerçekleştirdiler.

Filistin'de hayat pahlılığını protesto eden işçiler hükümete geri adım attırdı

Filistin'de işçi ve emekçiler temel gıda ve akaryakıt fiyatlarının, vergilerin artırılmasını protesto ettiler. Kemmer sıkma önlemlerini hayata geçiren hükümet, kamu çalışanlarının maaşlarını birkaç aydır ödemiyordu. Ramallah kentinde toplanan işçi ve emekçiler hükümeti protesto ederek, Başbakan Selam Fayyad'ın istifasını istediler.

Yolları bloke eden işçi ve emekçiler, polisle çatıştı. Eylemcilerin taleplerine karşılık, hükümet benzin fiyatlarını ve KDV oranını düşürmek zorunda kaldı.

İtalya'da eylemler durmuyor

İtalya'nın Sardunya adasındaki madenlerin kapatılmasına karşı işçiler protestolarını yükseltiyor. Carbusulcis Madeni'nde çalışan 100 işçi, 27 Ağustosta ellerinde 350 kilo patlayıcı ile madeni işgal etti. Hükümetin madeni kapatmayacağına dair söz vermesinin ardından, işçiler 3 Eylülde eylemlerini bitirdiler.

11 Eylülde de yine Sardunya adasındaki Alcoa madeninin kapatılmasına karşı işçiler başkent Roma'da protesto gösterileri yaptılar. 500 madenci, Ekonomik Kalkınma Bakanlığı'na doğru yürüyüşe geçti. Polisle çatışan işçiler, talepleri kabul edilinceye kadar mücadelelerine devam edeceklerini söylediler.

Avustralya'da inşaat işçileri grevde

Avustralya'nın Brisbane kentindeki Queensland Çocuk Hastanesi inşaatında çalışan 650 işçi 6 Ağustosta bu yana direnişte. Taşeronla bağlı olarak çalışan işçilerin temel talepleri, ana firma olan Abigroup ile tüm işletmeyi ve taşeronları kapsayan bir sözleş-

me imzalamak ve aynı işi yapan kadın ve erkek işçilerin eşit ücret almalarını sağlamak. İşçilerin bir aydır sürdürdükleri grev, yasadışı sayılıyor ve sendikacıların direniş alanına gitmeleri yasaklanıyor. İşçiler çözüm olarak eski bir İnşaat İşçileri Federasyonu (BLF) örgütçüsü olan Bob Carnegei'yi davet ederek kendi sözcüleri yaptılar. Bob, her Pazartesi ve Cuma günü grevci işçileri bir araya getirerek düzenli toplantılar organize ediyor. Bunun üzerine ana firma Bob'un da işyeri önüne gelmesini yasaklama kararı çıkartmak üzere harekete geçti. İşçiler, Bob'a sahip çıkarak, böyle bir karar çıkartılırsa onun da direnmesine karar verdiler. İşyeri yönetimi 4 Eylülde, işçi temsilcileriyle görüşmek üzere bir toplantı yaptı ve böylelikle ilk kez geri adım sinyali verdi.

İş kazaları: Patronlar işçilerin kanına doymuyor

Çin madenlerinde yaşanan patlamalarda 59 madenci hayatını kaybetti. Venezuela'da 25 Ağustosta Amuay rafinerisinde meydana gelen patlamanın ardından 39 kişi hayatını kaybetti, onlarca kişi yaralandı. Pakistan'ın Karaçi kentindeki bir konfeksiyon fabrikasında 11 Eylülde çıkan yangında 314 işçi cayırcayırcı olarak can verdi. Aynı gün Lahor kentindeki bir ayakkabı fabrikasında çıkan yangında ise 23 işçi yanarak can verdi. Ağır yaralanan 28 işçi de hastaneye kaldırıldı. Tüm dünyada işçilerin canı hiçe sayılıyor ve iş güvenliği önlemleri alınmıyor. Katliam gibi iş cinayetleri yaşanıyor. ■

Çalışma Bakanlığı'ndan ÜİD-DER'e Açıklama

Kıdem tazminatının bir fona devredilmesine ve zamanla ortadan kaldırılmasına karşı güçlü bir kampanya yürüten ÜİD-DER'e Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'ndan açıklama geldi. Çalışma Bakanlığı yaptığı açıklamada, "Bakanlığımızın sonuçlanan bir çalışması bulunmamaktadır" dedi.

ÜİD-DER, aylar boyunca işyerlerinde, işçi mahallelerinde ve kent merkezlerinde yüz binlerce işçiye kıdem tazminatı konusundaki gerçekleri anlatmış ve topladığı imzaları Meclis'e teslim etmişti. Meclis'te düzenlenen basın toplantısında konuşan ÜİD-DER temsilcileri, kıdem tazminatının işçilerin elinden alınmak istendiğini ve işçilerin ÜİD-DER aracılığıyla buna karşı çıktığını vurgulamışlardı. Basın toplantısından sonra, toplanan imzalar Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na verilmek üzere Meclis Dilekçe Komisyonu'na teslim edilmişti.

Çalışma Bakanlığı, geçtiğimiz günlerde ÜİD-DER'e bir açıklama gönderdi. Bakanlık, sanki ortada kıdem tazminatının fona devredilmesi ve işçilerin elinden alınması gündemde yokmuş gibi, uzun uzun yasaları açıklıyor ve işçilerin hangi hallerde kıdem tazminatı almaya hak kazandığını belirtiyor. Bakanlığın açıklamasının sonlarına doğru ise "Diğer taraftan, kıdem tazminatı fonu oluşturulmasına yönelik Bakanlığımızın sonuçlanan bir çalışması bulunmamaktadır" deniyor.

Bilindiği üzere, ÜİD-DER'in kampanyası oldukça etkili olmuştu. ÜİD-DER'in, sendikaların ve demokratik kitle örgütlerinin tepkisi üzerine AKP hükümeti kıdem tazminatının fona devrini yeni yasama dönemine bıraktığını açıklamıştı. O zaman bunun taktik bir erteleme olduğunu belirtmiştik. Nitekim konu Temmuz ayında yeniden gündeme getirildi. Ancak yeniden yükselen tepkiler üzerine Çalışma Bakanı Faruk Çelik, fonun artık gündemde olmadığını, Başba-

kan Erdoğan'ın "kıdem tazminatı fonunu gündemden çıkartın" dediğini açıklamıştı. Bu açıklamalar da tümüyle taktik açıklamalardır. Kıdem tazminatının fona devredilerek ortadan kaldırılması hükümetin gündeminde durmaya devam ediyor. Belediye seçimlerinin yaklaşması, Başbakan Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı hesapları, kızışan Suriye savaşından dolayı AKP hükümetinin duyduğu halk desteği ihtiyacı nedeniyle fondan geçici olarak geri adım atılmış gözükmektedir. Ortam değiştiğinde fon yeniden gündeme getirilecektir. Kıdem tazminatının ne olacağı Başbakan Erdoğan'ın iki dudağı arasındadır ve dolayısıyla kıdem tazminatı garanti altında değildir.

ÜİD-DER'in "Kıdem Tazminatımızı Gasp Ettirmeyeceğiz!" kampanyasının ne denli etkili olduğu ortadadır. Kıdem tazminatının patronlara peşkeş çekilmesine karşı durmak için tüm işçiler ÜİD-DER'e güç vermelidir. Kıdem tazminatını garanti altına alacak olan işçilerin birleşerek haklarına sahip çıkmaları ve mücadele etmeleridir. ■

Kâr Hırsı İşçilerin Canını Almaya Devam Ediyor!

İşçi sınıfımız, alınmayan iş güvenliği önlemleri ve uzun iş saatlerinin yol açtığı yorgunluk nedeniyle gerçekleşen iş cinayetlerinde her gün birçok neferini yitiriyor. Sadece Ağustos ayında, ilk belirlenen rakamlara göre 71 işçi kardeşimizi kaybettik. Her ay, iş kazaları sonucunda yüzlerce işçiye sakatlanıyor. İnşaatlarda, fabrikalarda, tersanelerde, madenlerde hatta dizi setlerinde; elektrik akımına kapılarak, yüksekten düşerek, üzerine ağırlık düşerek, göçük altında kalarak, gazdan zehirlenerek işçiler katlediliyorlar.

Patronlar sınıfı ve hükümet yetkilileri, yaşanan ölümlere "kader" deyip geçiyor ve böbürleniyorlar: "Ekonomide dünya sıralamasında 17. sıradayız! Tabii ki bunun bedeli olacak!" Ancak ekonomi büyür ve patronlar kâra geçerken, bedeli işçiler canlarıyla ödüyorlar! Her ay ortalama 100 işçi yaşamdan çekilip alınıyor. Türkiye, iş kazalarında

dünya üçüncüsüdür, ama bu durum AKP hükümetinin ve patronların umurunda değildir.

Yaşananlar kaza değil cinayettir. Dört bir yanda gerçekleşen iş cinayetleri, yeni ölümlerin yaşanmaması için hiçbir önlem alınmadığını gösteriyor. İş cinayetleri dizi setlerinde de artış gösteriyor. TV ekranlarında izlenme rekorları kıran dizilerin setlerinde çalışan işçiler, uzun ve yorucu çalışma saatleri nedeniyle sıkça iş kazalarına maruz kalıyorlar. Birçoğu sigortasız çalıştırılan set işçilerinin çalışma saatleri 20 saati geçebiliyor.

İşçilerin daha iyi koşullarda çalışmasının yolu örgütlenmekten geçmektedir. İş saatlerinin kısaltılması, ücretlerin arttırılması, işçilerin sağlıklı koşullarda yaşması ve iş güvenliği önlemlerinin alınmasıyla birlikte iş cinayetlerinin de önüne geçilecektir. ■

Parmaklarımızı Koparanlar Kim?

■ Tuzla'dan bir metal işçisi

Çalıştığım fabrikada bir iş kazası meydana geldi. Pres makinesinde ayar yapmaya çalışan arkadaşımızın parmağı kalıpların arasında kalarak ezildi. Kaza sonucu tırnağı koptu ve parmağında zedelenme meydana geldi. İş kazası yaşanmasının tek bir nedeni vardı; o da patronun kâr hırsıydı. Fabrikada makineler düzenli olarak bakıma sokulmuyor. Makinelere, ancak çalışamayacak duruma geldiğinde müdahale ediliyor. Bakımsızlık nedeni ile yakın zamanda bir makinenin de filtreleri yandı, şans eseri etrafa sıçramadan yangın söndürüldü. Her zaman bu kadar şanslı olamayabiliriz. İş kazası yaşanan pres makinesindeki sorun da butonun takılı kalması nedeniyle yaşandı. Yani pres makinesinin bakımı yapılmamıştı.

Patronlar üretimi durdurmak istemedikleri için makinelere bakım yaptırmıyorlar. Bakım yaptırmanın zaman ve para kaybı olduğu düşüncesindedir. Kimin umurunda, başında çalışan işçinin parmağı kopmuş ya da ölmüş? Evet, patronlar bizleri düşünmüyorlar. Peki, biz kendimizi ve çocuklarımızı neden düşünmüyoruz? Neden uzun saatler kuralsız ve iş güvencesiz çalışmak zorunda bırakıyoruz? Tüm bu sorunların tek bir çözümü var, örgütlenmek! Bizler ne zaman ki örgütlü hareket etmeye başlarız, işte o zaman patronların sömürü düzenine dur diyebiliriz. Örgütlenmezsek her gün ölümle burun buruna çalışmak zorunda kalırız. ■

Senelik İzin Nasıl Çile Haline Gelir?

■ Gebze'den bir metal işçisi

Ben metal sektöründe faaliyet gösteren bir fabrikada 21'li vardiya sisteminde çalışan bir metal işçisiyim. Bu sisteme göre yılın 365 günü fabrika hiç durmadan çalışıyor. Çalışmanın ağırlaştığı günümüz koşullarında, senelik izin bile kullanmamız hayal oldu ya da izin dönemimizde yapacağımız mesailere bağlı hale geldi. Çalıştığım işyerinde, iş yükünün fazla olması sebebiyle bu yılki senelik izinlerin sadece 1 haftasının kullanılacağı açıklandı. Tabii bu bir haftalık izni hak edebilmemiz, izin dönemimizde yapacağımız mesailer sayesinde olacaktı.

Bildiğiniz gibi, İş Kanununda işçinin senelik izni hak edebilmesi için, bir yılını doldurması gerekiyor ve bir yılını dolduran işçi 14 işgünü izin hakkı kazanıyor. Bense sizlere çalıştığım işyerinde patronun 1 haftalık izni bizlere nasıl "lütfettiğini" anlatacağım.

Birincisi, izin dönemi boyunca hafta tatili yok. İkincisi, senelik izin de olan arkadaşımızın yerine 3 günde bir, on altı saat çalışmak zorundayız. Yetmedi, sürekli vardiyalarımızın değişmesi lazım. Meselâ ben bir haftalık çalışma sistemimi anlatayım. Normal şartlarda 08.00-16.00 vardiyasında olmam gerekirken ilk gün 16 saat, ikinci gün 16.00-24.00, üçüncü gün 08.00-16.00, dördüncü gün 16 saat, beşinci gün 16.00-24.00, altıncı gün 08.00-16.00 ve yedinci gün gece vardiyasında çalıştım. Bu vardiya sistemi, izin dönemi boyunca bu türden saçmalıklarla devam ediyor. Yani bir haftalık izin patron tarafından burnumuzdan fitil fitil getiriliyor. İzne çıktığına da, çıkacağına da lanet ediyorsun.

İş Kanununda senelik izinlerin en az on gün bölünmeden verileceği, fazla mesaiye günde en fazla 3 saat kalınacağı, vardiyalı işyerleri için vardiyaların bir veya ikişer haftalık biçimde döndürüleceği yazıyor. Bunlar, bizim İş Kanunundaki haklarımızdır ve bugün patronlar bizim örgütsüzlüğümüzden yararlanarak kanundaki haklarımızı bile vermiyorlar. Her biri kendi fabrikasında kendi yasalarını bize dayatıyor. Adeta bizleri kendi köleleri gibi görüyorlar ve kendi koydukları yasalara bile uymuyorlar. Tabii bunlara cesaret edebilmelerinin sebebi bizim örgütsüz ve dağınık olmamızdır. Biz işçiler patronların dayatmalarına karşı örgütlenmeli ve mücadele etmeliyiz. Unutmamalıyız ki ya örgütlüyüz ve her şeyiz ya da örgütsüzüz ve hiçbir şeyiz. ■

Baskılara Karşı Koymazsak Yarınlarımızı Yok Ederiz

■ Esenyurt'tan bir metal işçisi

Esenyurt bölgesinde bir metal fabrikasında çalışıyorum. Çalıştığım fabrikada Türk Metal sendikası örgütlü. Sekiz saat çalışıyoruz, elimize fazla mesaisiz aylık bin lira civarında bir ücret geçiyor. İkramiyelerimiz aylık maaşlarımıza yansıtılıyor. Bunları çıktığımız takdirde bizim net aylık ücretimiz asgari ücret düzeyine düşüyor.

Sendikamız toplu sözleşmelerde sıfır zamlarla gö-

rüşmeden ayrıldığı için bizim maaşlarımız hep yerinde sayıyor. Patronun uygulamalarına karşı sendikamızın pasif olması işçi arkadaşlarımıza da yansımış durumda. Tabii her zaman değil bu pasiflik. Örneğin, geçenlerde servis sorunumuz vardı; gelen araçlar cezaevi aracı gibi; klima yok, camlar açılmıyor, kimi arkadaşlarımız ayakta gitmek zorunda kalıyor. İş çıkışı servise bindik ve sıcağın bunalan arkadaşlar araç içerisinde bağışmaya başladılar. Önce şoföre çatıldı, sonra işyeri temsilcisi telefonla aranarak "yarın bu servisler değiştirilecek, aksi takdirde servislere binmeyeceğiz" denildi sert bir üslupla. Temsilci arkadaşın "ay sonuna kadar düzelecek" demesi işçi arkadaşları tatmin etmedi. Telefonla konuşan arkadaşımız "yarın değişecek bu servisler" diyerek telefonu kapattı. Servisler ertesi gün değişmişti. Ufak bir başarı işçi arkadaşlarımızın kendilerine olan güvenini anlık da olsa yerine getirmişti.

Ne yazık ki fabrikada çok fazla

baskı var. İş koşullarımız ağır ve iş kazalarına tamamen açık, fakat hiçbir önlem alınmıyor. Alınan tek önlem hazır bir şekilde bekletilen portatif sedyeler olmuş! İşten atmalar tamamen ustabaşı ve şeflerin eline bırakılmış. Sendikamız bu tür olaylara müdahale etmiyor. Patron ve onun vekilleri, işçiler çok fazla tuvalete gidiyorlar, üretim aksıyor gerekçesiyle tuvaletlerin önüne kartlı geçiş sistemi koymuş durumda. Mesai saati içerisinde kim ne kadar ve kaç dakika gidiyor bu denetlenecekmiş! Bunun gibi birçok örnek verebilirim. Artan baskıların ardı arkası bitmiyor. İşten atılan, kendi isteğiyle işi bırakan, daha iyi bir iş arayışı içerisinde giren işçi arkadaşlarımızı kurtuluşlarını ne yazık ki iş değiştirmede görüyorlar. Eski işçiler emekliliklerinin derdine düştükleri için sorunlara gözlerini kapıyorlar, ama şunu unutmayalım bugün ben çalışıyorsam yarın ailemizden biri çalışacak bu fabrikalarda. Eğer bu koşulları düzeltemezsek ve karşı koymazsak yarınlarımızı yok ederiz. ■

Bir Yurtiçi Kargo İşçisinden Mektup

■ Bir Yurtiçi Kargo işçisi

Merhaba UID-DER. Bu yazı tüm kargo emekçilerine açık mektubumdur.

Daha önce kaleme aldığım ve 20 Mayıs 2012 tarihinde sayfanızda yayınlanan okur mektubum ile başta kargo sektöründe çalışanlar olmak üzere tüm emekçilere Yurtiçi Kargonun çalışma koşullarını duyurma imkânı buldum.

İnternet arama motorlarında yaptığım arşiv taraması sonuçlarına göre, Yurtiçi Kargo'nun iç yüzünü bu şekilde detaylı ve birinci ağızdan anlatan ikinci bir yazıya rastlamadım. Okur mektubunun yayınlanmasından on gün sonra, şirket merkezi, tüm Yurtiçi Kargo şubelerine, şube camına asılmak üzere, "kurye, sürücü, bilgisayar operatörü aranıyor" yazılı, işe alım duyurusu yapan ilan posterleri gönderdi. Bu da gösteriyor ki işçilerin başlatacağı herhangi bir hak arayışında patronun yapacağı ilk saldırı, hakkını arayan işçileri kovmak ve yerlerine yenileri almak olacak.

İşe alım ilanında, yarı zamanlı çalışabilecek üniversite öğrencilerine de ilk defa açık kapı bırakılmış. Anlaşılan o ki, AKP hükümetinin hazırladığı yeni kıdem tazminatı taslağı da yasalırsa, yarı zamanlı, sözleşmeli işçi uygulaması sektöre tamamen yayılacak. Hızlanan işçi sirkülasyonu, iletişim kopukluğunu aşamayan 12 bin çalışan için ortak bir platformda buluşmayı imkânsız hale getire-

cek. Bu nedenle, UPS kargo işçilerinin başardığı, DHL kargo işçilerinin sürdürdüğü direnişi, ARAS Kargo, MNG Kargo ve bir çalışanı olduğum Yurtiçi Kargo çalışanlarının da bir an önce başlatması için en uygun zamanı yaşıyoruz.

Buluşma ve bilinçlenme adresimiz UID-DER olsun. UID-DER'in aylık bülteni "İşçi Dayanışması"nı temin edip mesai arkadaşlarımıza dağıtalım veya bir harici e-posta adresi üzerinden görev yaptığımız kargo şirketinin ağ sisteminde bulunan şube e-posta adreslerine gönderelim. Ben şimdiden kıdem tazminatı bildiri formunu ve imza metnini Yurtiçi Kargo şube e-posta adreslerine gönderdim. Unutmayalım ki, direnişin bir parçası değilsek, sömürünün ve köleleştirmenin bir parçasıyız. Saygılarımla... ■

Milli Gelir Kime Gelir?

■ Sarıgazi'den bir metal işçisi

İşyerinde birkaç arkadaşla sohbet ediyorduk. Sohbet döndü dolaştı Türkiye'nin büyüyen gücüne geldi. Bir arkadaşım, "Türkiye artık bulunduğu coğrafyada söz sahibi bir ülke, savaş planları yapıp çevresindeki ülkeleri yönlendirebiliyor. Ekonomisi büyüyor. Kişi başına düşen milli gelir artıyor. Türkiye zenginleşiyor" dedi. Emekli bir işçi ise şöyle dedi: "Benim cebime giren değişmiyor ama. Bana ne Türkiye'nin büyümesinden? Bak bu yaşımdayım, emekliyim ama çocuk okutuyorum, kiradayım ve çalışmak zorundayım. Benim evime giren ekmek artmadıktan sonra ben neyleyim büyüyen ülkeyi?" Çok haklıydı.

Cumhuriyetin kuruluşunda sermayeyi palazlandırmak adına, patronlara büyük ayrıcalıklar tanındı. Bu ayrıcalıkların gerekçelerini ilkokul kitaplarımıza kadar soktular, beynimizin ta derinlerine işlediler. Ama yerli sermayeye tanınan ayrıcalıklarla biz işçiler açısından sonuç değişmemiş, tersine sömürü katmerleşerek artmıştır. Biz işçileri de "kendi kendine yetebilen bir ülke olma", "bütün zenginlikleri barındıran bir ülke olma", "kendi teknolojisini üretebilen bir ülke olma" gibi söylemlerle ve güçlü bir ülke olup refaha erme rüyasıyla kandırdılar. Hadi buyurun sonuca bakalım: Cumhuriyetin kuruluşundan beri, işçilerin mücadele ettikleri dönemler dışın-

da, milli gelir arttıkça işçilerin sefaleti artmıştır.

Günümüzde Türkiye, Çin'den sonra en hızlı büyüyen 2. ülkedir ve dünyanın ekonomi zirvelerinde artık söz hakkına sahiptir. Ama işçilerin yaşam koşulları, hangi ülke sermayesi için çalışırsa çalışsın daha da kötüleşmektedir.

Aslında "milli gelir" yerlisiyle, yabancıyla burjuvaziye gelir. Tüm dünyada var olan o iki sınıftan hangisine, yani işçi sınıfına mı yoksa patronlar sınıfına mı ait olduğuna bakmalıyız. Aslında patronlar kendi içinde yerlisiyle yabancıyla işçilere karşı dayanışma içindedir. Biz de bunu unutmuyarak örgütlenmeli, sınıf dayanışmasını yükseltmeli ve haklarımıza sahip çıkarak yeni haklar için mücadele etmeliyiz. ■

Hacettepe Hastanesi'nde Hemşirelerin Sorunları

■ Hacettepe Hastanesi'nden bir grup hemşire

Bizler Hacettepe Hastanesi'nde çalışan hemşireleriz. Yaklaşık 6-7 yıldır bu hastanede nöbetli çalışıyoruz. Yıllardır eksik elemanla yoğun bir şekilde, uzun saatler ve vardiya usulü çalışıyor ve düşük ücret alıyoruz. Gün geliyor eşimizi, çocuğumuzu göremiyoruz. Bu sorunları yaşarken, hep bir gün bunun düzeleceğini umuyoruz ya da çözümünü başka hastanelere gitmekte arıyoruz.

Özellikle son süreçte, rektörün değişmesi birçok hemşire arkadaşımıza koşullarımızın değişeceği yönünde umutlar vermişti. Ama gün geçtikçe gördük ki koşullarda bir iyileşme olmadı, aksine daha da kötüleşti. Anladık ki yeni rektör de bizim için bir şey yapmayacak. Üstelik yaz aylarında yıllık izinler ve eksik hemşire sıkıntısı olduğu için haftada 60 saate varan sürelerle çalıştık. Yeni hemşire alınması talebimizi bildirdiğimizde, yönetimin cevabı şu oldu: Yeni hemşire demek, günlükü ortalama 60 lira masraf demekken, var olan hemşireleri daha fazla çalıştırmak mesai olarak günlükümüzün 25 lira olması demekmiş! Tabii ki daha kârlı olduğu için bu yol seçildi.

Haftalık 60 saate varan çalışma süresinden doğan fazla mesailerimizi ya daha sonra izin olarak kullanıyoruz ya da mesai ücreti olarak karşılığını alıyoruz. Hastane yönetimi yasal olarak bu tercihi bize bırakmak zorun-

da. Ama hemşire azlığı bahane edilerek izin kullanmak yerine mesailerimizi satmamız dayatılıyor. Üstelik mesai ücreti günlük ücretimizin en azından %50 fazlası olmak zorundayken, bize günlük ücretimizin yarı tutarında mesai ücreti veriyorlar. Çok yorulduğumuz için fazla çalışmadan doğan izinlerimizi, kuşa çevrilmiş mesai ücretini alarak değil dinlenerek geçirmek istiyoruz.

Peki, sorunlarımızı hep hemşire odalarında mı konuşacağız? Yıllardır gördük ki odalarda konuşmak bizleri sadece geçici süreliğine rahatlatıyor ama çözüm sağlamıyor. Gerçek ve kalıcı bir çözüm istiyorsak birlik olmaktan başka çaremiz yok. Çünkü ancak birlik olursak gücümüzü anlar ve bir şeyler yapabileceğimize inanırız. ■

18 Yaşlarında Gelen Ölümler

Kendi ellerimizle gönlümüzce
bir yaşam yarattığımızda kendimize
bahçelerimizde açacak gelinciğimiz
bahar rüzgârlarıyla hışırdarken çiçeklerimiz
yanımıza gelecek
on sekiz yaşlarında
yaşamı yarım bırakıp gidenlerimiz...

Göküyü karardı
Gecenin ışığı yandı
Masama baktım
Bu gece gelecek
On sekiz yaşında arkadaşım
Onunla madamda randevulaştım

Pencereden bir ışık süzüldü
Kâğıtlar hışırdadı
On sekiz yaşın güzelliği
Kollarıma atıldı.

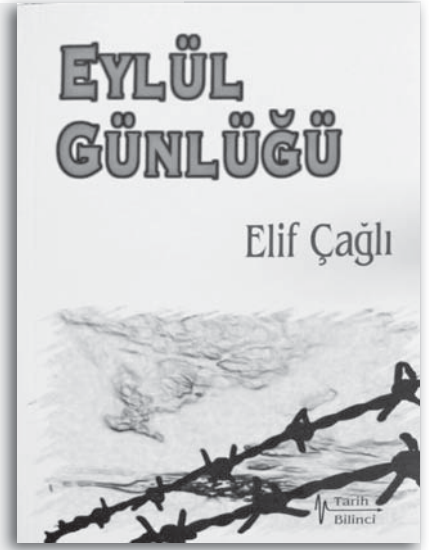
Geçmiş anlatıyor bana:
Yüz binlerle koşarken meydanlara
Düşerken denizlere açılmayı
Öpüşürken kahverengi gözlü bir kızla
Ve çevirirken Ehrenburg'un
"Fırtına"sının yapraklarını...
Ölüm girdi aramıza
Yarım bıraktırdı yaşamı
Doyamadım kokusuna

Yeni açan o kır çiçeğinin
Bakışlarım
Bahar bulutlarında
Takıldı kaldı
Düşüncem o sayfada
Yaşam bir fırtınayla
Altüst olurken
İnsanlar neden
Suskun kalmaktaydı?

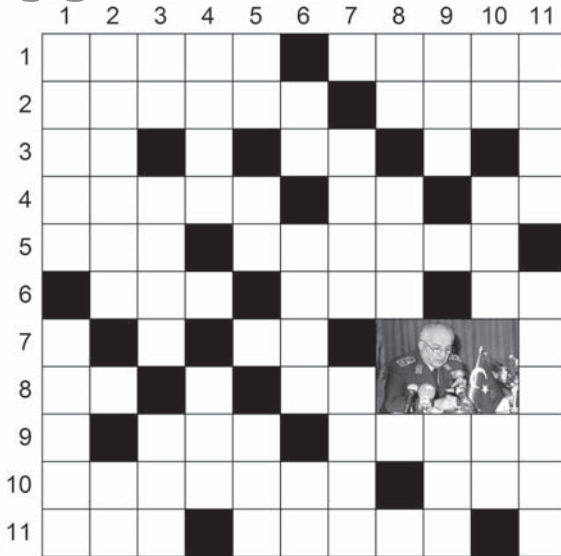
Ay çekildi gökten
Sabahın ışığı yandı
Konuğum uzaklaştı, uzaklaştı.

Yıldızlar bir yanıp
Bir söndükçe uzakta
Her gece seslenir kulağıma
Usulca
Duyuyor musunuz siz de onu
on sekiz yaşında yaşamı bırakıp giden çocuğu
"Bana bilmediğim şeyleri anlat
Yaşadıklarımı...
Fırtına'nın sonunu anlat
O kızın dudaklarını
Çiçekler hâlâ gonceda mı
Ve çok mu güzel
On sekiz yaş sonrası?"

Elif Çağlı

İŞÇİNİN BULMACASI

Soldan sağa

1. "Kenan ..." 12 Eylül 1980 askeri darbesinin baş aktörü olan resimdeki faşist. Göze batıcı özelliği olan.
2. Isı ve ışık veren bir konuma geçmek. Temel iş güvenliği araçlarından biri.
3. Liranın sessizleri. Resmi haber ajansı.
4. Mide veya bağırsakta oluşan açık yara. Eski Mısır'da güneş tanrısı. Rusça evet.
5. Bir ek. Belirli dini sözleri tekrarlamak veya oylanmak için kullanılan boncuk dizisi.
6. Ateş durumuna gelmiş kömür veya odun parçası. Açık ve kesin yargı. Algı'nın sessizleri.
7. Evcil olmayan hayvanları vurma veya yakalama.

8. Rütbesiz asker. Avrupa Parlamentosu'nun kısaltması.
9. Üst karşıtı. Döl yatağı.
10. 12 Eylül faşist diktatörlüğü altında işçi sınıfının öncülerine uygulanan aşırı eziyet. Bir kadının ismi.
11. Ribonükleik asit. Eğitici hikâye veya masal.

Yukarıdan aşağıya

1. 1980 darbesinin gerçekleştiği ay. Satrançta, her yöne gidebilen, önemce ikinci sırada gelen taş.
2. "İşçiler yokluk içindeyken, patronlar ... içindedir" cümlesindeki boş kalan kelime. Şan kelimesinin sessizleri.
3. Radon elementinin simgesi. Sonuç, sayı. Eski bir Yunan uygarlığı.
4. Aşık, tutkun. Bir bağlaç.
5. Olumsuzluk ön eki. Rota kelimesinin sessizleri. Tanım kelimesinin sessizleri.
6. Eski Mısır inancında ruh. Türler, çeşitler. Bebeklerin eğlendirmek için çıkarılan ses.
7. Üzerine yapı yapılmak üzere ayrılmış yer. İşleri sıkıştırmaya yarayan, çok sık iş kazalarına sebep olan makine.
8. İş yerlerinde işçilerin işe alınmasına karar veren ve insanları meta gibi değerlendiren insan kaynaklarının kısaltması. Acele Posta Servisi'nin kısaltması.
9. Mevcut, evrende veya düşüncede yer alan, yok karşıtı. Sebze-meyve borsası.
10. Rus kelimesinin sessizleri. İşçilerin sendikalaştıkları için işten atıldıkları ve direnişe geçtikleri uluslararası lojistik firması. Emare.
11. Türkiye'de sendikalaşan işçileri baskıyla yıldırma çabışan uluslararası mobilya firması. Yaşadıkları ülkelerde işsizlik, yoksulluk ve baskıdan kurtulmak üzere gelişmiş ülkelere giden.

Geçen Ayın Çözümü

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	S	I	M	S	A	R	D	A	R	A
2	U	M	R	A	N	Y	E	M	E	N
3	R	A	N	O	V	A	O	N	K	
4	I	N	K	A	R	K	A	R	A	
5	Y	A	Y	M	A	E	T	E	R	
6	E	M	I	A	T	I	M	A		
7	N	E	L	A	O	A				
8	A	E	R	O	A	K	K	U	Y	U
9	K	S	F	I	T	S	E	R		
10	I	N	S	I	Y	A	T	I	F	A
11	T	E	N	S	I	K	A	T	E	L

İşçilerin Sordukları/IV

Haklı nedenlerle işten çıkan işçi kıdem tazminatı alır mı?

İster belirli ister belirsiz süreli iş sözleşmesi imzalsın, işçi iş sözleşmesini haklı nedenlerle sona erdirebilir. Bunun karşılığında ise kıdem tazminatı alabilir. İş Yasasının 24. maddesi, işçinin işten çıkmak için haklı nedenlerini şöyle açıklamaktadır;

- İşçinin çalıştığı işin, onun bir hastalığa yakalanmasına, sakatlığa uğramasına yol açması ya da hayatını tehlikeye sokması,
- İşçinin imzaladığı sözleşmeye dair, patronun yanlış bir beyanda bulunması ve işçiyi yanıltması,
- Patronun, işçiye ya da işçinin ailesine karşı şeref ve namusuna dokunacak şekilde sözler söylemesi veya bu tür davranışlarda bulunması,
- Patronun, işçiye cinsel tacizde bulunması,
- İşçinin ücretini eksik hesap etmesi ya da ödememesi,
- Fazla mesai ve sigorta primini eksik ödemesi,
- İşçinin ücretini bordroda farklı göstermesi,
- İşçiyi istifaya zorlaması ya da istifa mektubunu zorla imzalatması.

Bu nedenlerle işten ayrılmak isteyen işçinin feshi, haklı fesih kapsamında yer alır, işçi iş sözleşmesini sona erdirebilir ve tazminat hakkı kazanır. Ancak işçinin bu şikâyetlerini noter aracılığıyla patrona ileterek uyarıda bulunması gerekir. Patrona, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Bölge Çalışma Müdürlüklerine şikâyetle bulunacağını, iş akdini feshedeceğini ve haklarını iş mahkemesinde arayacağını noter kanalıyla bildirmesi gerekir. Tüm bu uygulamaların mahkemede de ispat edilebilmesi için işçinin işyerinde tanıkları olmalıdır.

Aslında yasalar bir taraftan hak verir gözükürken, öte taraftan hakkı ortadan kaldırmaktadır. Bu yasalar patronlar sınıfının çıkarları doğrultusunda hazırlanıyor. Lakin bundan dolayı umutsuzluğa kapılmamak gerekiyor. Yasaların işçi lehine düzenlenmesini sağlayacak olan, işçilerin birliği ve mücadelesidir. İşçiler güçlü olur ve mücadeleye ederlerse, yasalar daha net yazılmak zorunda kalır, bir taraftan verilen hak öte taraftan alınmaz.

İşe iade davası nedir? Hangi durumlarda açılır?

İşten atılan işçi, iş akdi feshedildikten sonra İş Mahkemesine başvurarak dava açma hakkına sahiptir. İşçilerin patron tarafından işten atılması durumunda, işlerine geri dönmek için fesih bildirimiminin tebliği tarihinden itibaren bir ay içinde açabildikleri davaya işe iade davası denir.

İşe iade davası açabilmek için aşağıdaki şartların sağlanması gerekir;

- İşyerinde en az 30 işçinin çalışıyor olması,
- Davayı açacak işçinin en az 6 aylık kıdemine olması,
- İş sözleşmesinin patron tarafından feshedilmesi,

- İşçinin belirsiz süreli iş sözleşmesi ile çalışıyor olması
- İşyerinin bütününe sevk ve idare eden ve işçiyi işe alma ve işten çıkarma yetkisi bulunan işveren vekili olmaması.

İşten çıkartılma ile birlikte her türlü yasal hak (ihbar, kıdem tazminatı, yıllık izin, fazla mesai ücreti vs.) ödenmiş olsa bile işe iade davası açılabilir. İşe iade davası, patronun işten çıkartma beyanından itibaren, ihbar süresinin bitimi beklenmeden 30 gün içerisinde açılmalıdır.

İşe iade davasını kazanan ve işe alınmayan işçinin tazminatı nasıl belirlenir?

İşe iade davasında mahkeme işten atma sebebinin geçersiz olduğuna karar verirse, yani işçinin haksız yere işten atıldığı tespit edilirse, patron işçiyi işe almak zorundadır. İşçi, mahkeme kararının kendisine bildirilmesinden itibaren, 10 işgünü içinde işe başlamak için işyerine başvurmalıdır. Patron, başvurusu üzerine işçiyi bir ay içinde işe başlatmazsa, işçiye en az dört aylık ve en çok sekiz aylık ücreti tutarında tazminat ödemek zorundadır. Tazminatın tutarını mahkeme belirlemektedir. İşçinin sendikal faaliyet, sendika üyeliği veya sendika temsilciliği nedeniyle işten atıldığı tespit edilirse, bu durumda patron, işçiye 12 aylık ücreti tutarından az olmamak üzere tazminat ödemek zorundadır.

Ayrıca mahkeme kararının kesinleşmesine kadar geçen süre için de, işçiye en çok dört aya kadar ücreti ve diğer hakları ödenir. Eğer işe iade kararı üzerine, işçi, işyerine herhangi bir bildirimde bulunmazsa ya da patronun işe geri dönülmesi çağrısını kabul etmezse, patronun tüm yükümlülükleri (işe iade tazminatı, ek prim bildirgesi) ortadan kalkar ve herhangi bir işlem yapılmasına gerek kalmaz. ■

4+4+4 Sistemi Çocuk İşçiliğinin Önünü Açıyor

Hükümet olan her parti, eğitim sistemini yapboz tahatasına dönüştürüyor, kendi anlayışı temelinde bir eğitim sistemi kurguluyor. Aslında bütün hükümetlerin ortak amacı, patronlar sınıfının yararına, ucuz ve eğitimli işgücü ordusu yaratmaktır. Düşünmeyen, sorgulamayan, tartışmayan ve haksızlıklara boyun eğen bir kuşak, tam da patronların, sermayenin istediği işçi modelidir. AKP hükümeti de işçi çocuklarını daha genç yaşta sermayenin istediği modele göre yetiştirmek istiyor. Öyle ya, ağaç yaşken eğilir. 4+4+4 adıyla bilinen eğitim yasasının temel bir yönünü de bu konu oluşturmaktadır. Yasayla çocuk işçiliğinin önündeki engeller birer birer kaldırılıyor. İlkokula başlama yaşı düşürülüyor ve stajyer işçi çalıştırma olanakları daha da kolaylaştırılıyor. İşçi sınıfının çocukları, henüz çocukluklarını yaşamadan fabrikalara, dört duvar arasına sürülmek isteniyor.

8 yıllık kesintisiz eğitim 4+4 şeklinde kademelendirildi. 4+4+4 yasasıyla birlikte mecburi ilköğretim yaşının alt sınırı 5, üst sınırı ise 6 oldu. Ancak ne okul binaları küçük çocukların ihtiyaçlarını kendi başlarına karşılayabilecekleri bir yapıdadır, ne öğretmenler bu çocukları nasıl eğiteceklerini bilmektedir, ne de çocuklar hem bedensel hem de zihinsel olarak böyle bir kaosa hazırdır. Bu yıl okula başlayacak milyonlarca öğrenciyi bu sıkıntılar beklemektedir. İlk 4 yılı tamamlayan öğrenciler, ikinci 4 yıl için meslek eğitimine yönlendirilecekler. Lise döneminde ise, okula gitme zorunluluğu ortadan kaldırılıyor ve açık öğretimin önü açılıyor. Bu durum, yüz binlerce yoksul çocuğunun lise eğitimini tamamlayamaması anlamına gelmektedir.

Böylece çocuk işçiliğinin önü alabildiğine açılacak. Bugün Türkiye’de 6-17 yaş arasında çalışan çocukların sayısı 1 milyondur. Bir de kayıtlara geçmeyenler var. Çocuk işçilerin %40’ı sigortasız yani kayıt dışı çalıştırılıyor. Tekstil, oto sanayi ve ayakkabı tamirciliği gibi birçok sektörde çocuk işçiler, bedenlerinin kaldıramayacağı ağır işlerde uzun saatler boyunca tükeniyorlar. Gece gündüz demeden üç kuruşa çalıştırılan çocuklarımız, hayatlarının baharında meslek hastalığına yakalanıyor, iş cinayetlerine kurban ediliyor. İşyerlerinde dayak ve hakaret de cabası! Çalışma temposuna dayanamayan çocuklar bir köşeye saklanıp uyuduklarında ise dö-

vülerek uyandırılıyorlar. Yapılan tüm bu haksızlıklara karşı çıkmak için mücadele etmek istediklerinde önlerine yasal engeller çıkıyor. Çıracıların ve stajyer işçilerin sendikalara üye olma, toplu sözleşme ve grev hakları yok. Böylece hak arayabilme imkânları da ellerinden alınıyor. Eğitim yasasıyla bu haksızlıklar daha da yaygınlaşacak.

Yasa aynı zamanda patronlara daha fazla sayıda stajyer çalıştırma, ucuz işgücü sağlama olanağı veriyor. Eski yasaya göre patronlar, işyerinde çalışan işçilerin en fazla %10’u oranında stajyer çalıştırabilirdi. Artık böyle bir sınır yok! Böylelikle küçük-büyük tüm işyerlerinde stajyer işçi çalıştırılabilecek. Patronlara, asgari ücretin net tutarının %30’u kadar bir ücretle (çoğu zaman bu ücret bile ödenmiyor) dilediği kadar meslek lisesi öğrencisi çalıştırma hakkı tanınıyor.

Başbakan Erdoğan’ın göğsünü kabarta kabarta söylediği sözleri yeniden hatırlayalım: “Bir de organize sanayi bölgelerinin meslek okulları açmasına fırsat sağlıyoruz. Çocuk hem okuyacak, hem staj yapacak. Belki de para kazanacak. Organize sanayi bölgeleri, endüstri de çok ihtiyaç duyduğu ‘ara elemanı’ sektörün ihtiyacına göre kendisi yetiştirecek.” Burada amaç patronlara ucuz ve taze işçi sağlamaktır. Ama Erdoğan, sanki işçi ailelerini düşünüyormuş gibi konuşuyor. Oysa çırak işçiler hem tam bir eğitim alamayacaklar hem de alacakları 200-250 lira karınlarını bile doyurmayacak.

Çırak ve stajyer işçilerin çalışma koşullarını belirleyen yasalar patrona birçok açıdan kolaylık getiriyor. Çırak ve stajyerlerin sigortası devlet tarafından karşılanıyor. Böylece patron, en küçük maliyetten bile kurtarılıyor. Çırak öğrencilere ödenen ücret her türlü vergiden muaf tutularak, patron tarafından gider olarak gösteriliyor. Patron lütfedip de maaş öderse bunun üzerinden de kâr ediyor. Aynı zamanda çıraklık ve stajyerlik döneminde ödenen sigorta prim ve süreleri, emeklilik hesabına dâhil edilmiyor.

Yoksulluk arttıkça her geçen gün daha fazla sayıda çocuk işyerlerinin yolunu tutuyor. Çocuklarımızın okula gitmek yerine, sabahın köründe soğuk atölyelerin yolunu tutması ve akşamın karanlığında dönmesi kabul edilemez. İşçilerin ücreti yükseltilmeli ve işçi aileleri çocuklarını çalıştırmak zorunluluğundan kurtarılmalıdır. Çocuk işçiliği yasaklanmalı ve eğitim parasız olmalıdır! ■

